

עין משפט
נר מצוה

נח:

מאי שנא מהא דתניא ב' נשים ב'. תימה מה דומה להך דלעיל דהכא אין לתלות צוו יותר מצוו אכל לעיל אין לתלות בראשונה הואיל ובדקה ואומר ר"ת דברייתא איירי שנתעסקה בצפור וז אחר זו ואם היתה נשאלת הראשונה היינו מטהרין אותה הואיל ונתעסקה ובשציל מצרתה אנו מטמאין הראשונה שהיא טהורה גמורה גם למעלה אע"פ שהראשונה בדקה נתמאנה הואיל ושינה תולה צה לענין דינא:

איין אך כה משה ומשה. הכא לא נקט סדין וסדין כדבסמוך משום דהכא צעי למימר מטה אפילו של איש שאין צה כמה טיפין של דם מאכולת אם כן ה"נ של אשה יש לנו לתלות במאכולת אכל בסמוך לא איירי אלא בשל אשה להכי נקט סדין: (ב) **ובדבריו** אנו מודים. ומיהו היכא דהרגה הרגה מאכולת או שפפש תולה כפי מה שהרגה מידי דהוה אשוק של טבחים: **עיר** שיש בה חזירים אין חוששין בכתמים. אומר רש"ס דאפי' יומר מכגריס ואפי' מן המגור ולמטה ואפילו לא נתעסקה ואין לה מכה שיש לה להגלע ולהוציא דם מניה אור"י דאין לסמוך על זה עכשיו להקל כשמואלה כתמים במקום שאין רגילות ליגע צהן חזירים וכן מנהג דלא תלינן ומיהו במקום שיש רגלים לדבר שיש לתלות בחזירים וכיוצא צהן תלינן כדקאמר ה"ש:

תום' הרא"ש

המומין. וכן לענין טריפות

בא הילוק להוציא מיד המוכר אבל לחייב השני לא: ואין בו אלא סלע ב'. תימה מאי פירכא היא זו שאנו הכא דהי' מנייהו מפקת אבל לעיל שבדקה הראשונה למה נטמאה. ותיירין ר"ת והדא מיירי שנתעסקה האחת תחלה ואח"כ חברתה ואפי' נתעסקו ביחד אי אפשר לצמצם שלא התחילה האחת תחלה וא"כ היה לנו לתלות דם צפור בראשונה ולטהרה כהך דלעיל שהיה בדיקה ומשני כיון דאיכא סלע יתירה איכא תלות ביה כמי כמי ר"ג דהתחילה קודם חברתה אימור לא בא מיד דם הצפור עליה אבל לעיל

הבדיקה בחוקק טהרה היא: לא ישוב לא. פי' לא ידעה אם ישבה אם לאו: אין לך כל מטה ומטה ובסמוך נקט כל סדין וסדין משום דיעשויו קאמר אין לך כל מטה ומטה של איש ואיש שאין בו כמה טיפי דמים של מאכולת. ואי"כ של אדם נמי יש לתלות במאכולת כמו מטה של איש והדר קאמר אין לך כל סדין וסדין של איש שאין בה כמה טיפי דמים ואין לתלות כולם בדם מאכולת: וברביו אנו מודים. פי' ר"מ דבכלל דבריו דבריהם דרבנן מודים לדבריו דגמרי תולה בכלל דבריו דבריני דגם אני מודה לדבריו ההיכא (ההיכינה) [הורגת] הוי שיעורא כגריס תולה וכיון שבכלל דבריו א' גוראין דבריו גוראין דבריו ודמאי לההיא דהגן במסכת אבות רואה אני את דבריו ר' אלעזר בן ערך מדבריהם שבכלל דבריו דבריהם: עיר שיש בה חזירין אין חוששין לתכמים. (ג) פירש"י אפי' לא עברה בשוק של טבחים ואפי' אין מכה עליה ואפי' מחזור ולמטה כיון דשכיחי בה חזירין שהן מנקרין באשפה ומתיזין דם נבילות וטריפות הוי בכל פעת כאילו עברה בשוק של

טבחים. וגורא דהאיניא אין לתלות בחזירים אם מצאה כתם שאינו מצוי שיהיו חזירים מתיזין דם אבל אין לומר דלטהרות דוקא קאמר כשיש לתלות בחזירים. ודווקא דקאמר לאתום שפושים בו טהרות בימי רב נחמן (אילא כמו ובני דמתא דאמר רב לעיל בשלדו קיים ון טמאין דלאו היינו לבני בכל אלא לשאר מקומות שפושין בו טהרות) דהא לטהרות מחמירינן טפי מלבעלה וכיון דתלינן לטהרות לחזירים כ"ש לבעלה:

(ב) נראה דל"ל וכיון שכלל דבמיו דבמיו דבמיה משה"ה נהאין דבריו והמא' להיא' וכו'. (ג) [גדלי' פירש"סין] (א) ז"ל כמו אבוגי דמחא' דלמר רבא לעיל (דף טו ע"א) דלם שלגן קיימת טמאין וע"כ דנימ' לענין טהרות קאמר ולא הייט וכו'.

הרואה כתם פרק שמיני גדה

סתינן טמאות. ולא תלינן אחד מן הכתמים בצפור ואע"ג דאיכא למתלי. וה"ג אע"ג דבדקה לימא שתינן טמאות דאימור לאו יפה בדקה: **סלע יסירה**. ומאי חזית דתלית ליה לסלע ימירה דטמאה צהך תלייה צהך הלכך שתינן טמאות אכל הכא טומאה תלייה צהך דלא בדקה: **שלשה חלוקות**. זה על גב זה: **יכולה לתלות**.

כדמפרש עברה בשוק של טבחים: **בתנ"י** **עד כמה היא טולה**. צדס מאכולת: **כגריס**. אכל טפי מהכי אין דם מאכולת כל כך גדול וצדכי מיהא תלייה: **ואע"פ שלא הרגה**. ורבי חנינא פליג אדרבנן דקאמרי הרגה אין לא הרגה לא: **וטולה צננה וצבעלה**. אם יש צדס מכה: **ואם יש צה מכה**. יבשה ורחויה להגלע כלומר להתחלחל ולהוציא דם תולה: **גב' קינור**. אפלטטור"א דרוס: **לא ישנה לא**. ולא אמרינן דלמא ישנה ולאו דעתיה: **לדברי אין קץ**. שאינו נותן שיעור ואם לא הרגה אפילו כחמלד טמאה. ולדברי צדכי אין סוף שהם מקליין יותר מדאי שיעור אלא אפילו כסלע תולה או יותר: **עד כגריס**. ואפילו לא הרגה יותר מכגריס לא ואפילו הרגה ולדבריו יש לנמא כגריס ועוד ולטהר פחות מכגריס: **עד כמה**. כלומר וכי אפשר לתלות כתם גדול במאכולת: **אמר ר"ג טולה שפפש עד כסורמוס**. כתם רחב כסורמוס יכולה לתלות ולא במאכולת אלא שפפש שמה שפפש הרגה שכתמו גדול. שפפש פונייש"א צלע"ו: **צריס כרוספ** לו. כלומר ריחו נודף ומנציף וכל המוללו על כרוס מריח ריחו: **לענין כסמים**. דאי הוה כתם ארכו כרחצו אפילו יותר מכגריס תלינן **שפפש**: או **שטעס טעס שפפש**. צארכל תרומה מיירי. (ט) וכ"ש חולינ' דהא שרץ הוא אלא האי דנקט תרומה משום דפליגי לעיל מיניה אמרו לו נטמאת ונטמאת תרומה ר"א אומר יבלע ר' יהושע אומר יפלוט אכל (א) אומר לו טמא הייט וטמאה היתה התרומה או שנודע שהוא טבל או שטעס טעס שפפש לתוך פיו ה"ז שפפש: **ואפטי מנא ידע**. והלא לא הריח צו: **חזירים**. אוכלים שקצים ורמשים ומתיזים דם: **דוקרת**. טבחים הרבה ואשפות ושקצים מנזיין צה: **והכל לחומר**. הילכך עד ולא עד בכלל דאי עד ועד בכלל הוה ליה קולא דקתני עד כגריס תולה וקיימא לן צאלו טריפות (חולין נה). דבכל עד אזלינן לחומר'א אי עד ועד חומר'א הוא אזלינן בתריה ואי עד ולא עד חומר'א הוא אזלינן בתריה: **אמרי לה צאנפי נפשה**. ולאו אמתני': ה"ג **וקמיפלגי צעד ועד דהכל**. כדלמר רב הונא לחומר'א כדלמרינן בכל דוכתי הלכך עד ולא עד בכלל ולרב חסדא כרבי אבהו: טיפי

מסורת הש"ס

(א) [מספחה דמקואת פי"ב], (ב) [ז"ל אינה], (ג) [לעיל יט:], (ד) [סס], (ה) [לעיל מה:], (ו) חולין נה. ע"ש, (ז) [לעיל יט:], (ח) [פירש"י בפי' אין צדין בצ"ה כה:], שהא מין קטינית עגול כמין ערסא ורובא כמשה קטנה ר"ח, (ט) תרומות פי"ח מ"ב, (י) [ז"ל והאין], (יא) [בדטת טו:], וס"ג, ט' חולין נה. ע"ש, (טז) ז"ל והיא,

»

תורה אור השלם

1. ואשה כי תהיה זבה דם ידחה זבה בבשרה שבעת ימים תהיה בנדחה וכל הדבצו קה יטמאו עד הקרב: וקרא טו יט

»

(א) רש"י ד"ה או שטעס וכו' אכל אמרו לו טמא הייט וטמאה היפה המרומה: (ב) תום ד"ה ולדבריו אנו מודים:

»

הגהות הגר"א

[א] גב' ולבריו זמא מודים נמחק וז"ל וכדבריו אנו מודים:

»

לעיו רש"י

אפלטטור"א. [אפלטטור"א] רטייה. פונייש"א. שפפש (חרק).

»

מוסף רש"י

הרגה מאכולת. אשה היחלה כתם צננה, אם הרבה מאכולת תולה בה, ואי קשוא הא שיעור כתם כגריס ועוד, ומאכולת טול האי לא הוי, כדלמר (לעיל יד:) צעינן כגריס ועוד, ולפוקי מנסי מאכולת, לא קשוא, והיא לר' מנא מן אטניגוסם הא לרבנן דלא צעי האי שיעור (יע"ד ח"ט). ותולה. כתמה, בבנה ובבעלה. אם יש צהן מכה שמה נקף עליה כשצוכינן יחד (ט"ט). מעשה תולה ר"מ. כתם בקינור. אפלטטור"א וחדוה הא ומתעסקה צו (יע"ד יט. ב). כל שיעוריו חכמים להחמיר. אי מנאמאם חומר'א הוא שיעריניה במנאמאם ואי מנאמאם קולא שיעריניה בשוק, הרוץ מכגריס של כתמיהם להקל. ששנינו דהיחא כתם על דם צננה כגריס טמא, דמתקפין לה צדס נדה, אפי' די משערת ליה במנאמאם חומר'א הוי, לא היא טמאה אלא ציומר מכגריס, אכל כגריס עצמו מחוקין ליה צדס מאכולת, והייט להקל, דאפי' דכגריס שיעורו, צעינן כגריס עצמו וטעמאם משום דמתמים עצמן דרבנן דמדאורייתא עד דמויא מגופא, כדכמידי דם יהיה וצנה צננה (חולין טו.). הדרן עלך הרואה כתם

^[1] נראה דל"ל וכיון שכלל דבמיו דבמיו דבמיה משה"ה נהאין דבריו והמא' להיא' וכו'. (ג) [גדלי' פירש"סין] (א) ז"ל כמו אבוגי דמחא' דלמר רבא לעיל (דף טו ע"א) דלם שלגן קיימת טמאין וע"כ דנימ' לענין טהרות קאמר ולא הייט וכו'.

מסורת הש"ס

א) ק"א עליון, ב) שבת קוד: ושיק"ג א) כפי"א: דעיתא, ד) גי' מרבי"מ דלמרי' כנוי דלמ',

קטגוריה: הגהות הב"ח

א) רש"י ד"ה כגרים מלמטה כפחות: (ב) תוס' ד"ה היו וכו' כלמטה כפחות מכגרי: לא כלמטה ביותר ממכרים: (ג) בא"ד מעלמא אחי ועד כגרים כו' כגרים מלמטה דעד כו' כיומר מכגרים ומשני לא כגרים מלמעלה:

תוס' הרא"ש

טיפי דמים למטה. פרש"י טיפין קטנים ולמעלה היינו טיפין גדולים ופריך מאי קטנים. גודלם כו' אולמא אלא עד ולא עד בכלל. ולא נהירא פי' שפי' טיפי למעלה גדולים (טיפה) ולמטה קטנים. גודלם כו' מאי אולמא הך ברייתא פומתני דקתני עד כמה היא תולה עד כגריס ופליגי באי עד ועד בכלל או לא ומפרש ר"ת טיפי דמים למטה מן התנור וטיפי דמים למעלה מן התנור תולה ההתחון בעליון עד כגריס כלומר כחן העליון העליון במקום אחר ולא מגופה כן אנו תולין שבא ההתחון במקום אחר: מאי לאו כגריס דלמטה. ה"ד בספריים ישנים וה"פ מאי לאו כגריס הגרים שהוא למטה בכחם העליון לומר שבא מעלמא א"כ אי לאו עליון ה"א כגריס שהוא למטה מגופה אתאי אלמא עד ולא עד בכלל. ומשני כגריס דלמעלה. כלומר הכתם ההתחון תלו בעליון לומר מעלמא אתאי עד כגריס אם העליון הוא גדול כג גריסין או ב' גריסין עד כגריס אבל אם כתם העליון אינו אלא כגריס אימר דם מאכולת הוא ולא תלינן כתם ההתחון שהוא גדול יותר מכגריס העליון. והכי מוכח בתוספתא דקתני היו עליה שני כתמים אחר למעלה ואחד למטה אפי"פ שהתחנות גדול והעליון קטן תולין ההתחון עד כגריס שאני אימר במקום שבא העליון בא ההתחון: היו עליה כגריס ועוד. ובאותו ועוד רצופה בו מאכולת. נראה לי דהה"פ אם היו עליה כשני גריסין לר' ינאי טהורה כיון דכי

הרואה כתם

טיפי דמים **למטה**. כלומר קטנים: **למעלה**. גדולים: **כגרים מלמטה**. א) צפחות מכגרים ותלינן: **נמצא עליה כגרים ועוד**. דהלכתא כרז חסדא דמימל: **כיון דבעלמא**. היכא דליכא ועוד תליא כגריס במאכולת השתא נמי תליא האי גריס במאכולת אחרינא:

נתעסקה כגריס. דס כפור או כגריס דס כפור ועוד דם מאכולת הוה: **מאי למימרא**. הא אפילו תליא כגריס בצפור אכתי פש ליה גריס ועוד: **מהו דסימא שקול כגריס דס כפור ושדי כי מצעי: נמצא עליה מין אחד**. מדבר הדומה לכתם כגון קילור או שרף ואחר כך מנאפה על חלוקה כחם אפי' אין מראיתו דומה לאותו המין תולה זו:

נתעסקה שאני. דכיון דנתעסקה צמין אדום היכי תלינן ציה כחם שחור אצל נמצא עליה מין אדום תולה צה כחם שחור דלמרינן כי היכי דניתגו עליה האי מין דללא ידעה הכי נמי הוה עלה מינא אחרינא ולא ידעה: **לא להקל על דברי סורא**. האי דגזור רבנן צכתמיס להחמיר על ד"ת שלא להקל צנדה גמורה ומיהו כתמיס עצמן דרבנן וזולתין צהן לקולא ותלינן צכל מדי: **כחם ארוך מצטרף**. לכגריס ועוד: **משוך כל דהו עמא**. דכיון דלמר משוך מגופה אחי וצמשיכה תליא טעמא אפילו צכחדל טמא: **לעולם אפי' לרבי אליעזר צעי זירוף: ווי אמר רבי אליעזר**. משוך ודאי מגופה **אתא: צעד**. צדוקת זו: **אצל צנסי** שעל חלוקה כגריס ועוד צעינן:

הדרן עלך הרואה כתם

רבא נתעסקה כמין אחד תולה בו כמה מינן מיתיבי נתעסקה באדום אין תולה בו שחור כי קאמר רבא ידאתעסקה בתרנגולת דאית בה כמה מיני דמא: מעשה באשה [וכו']: והתניא לא אמרו חכמים את הדבר להקל אלא להחמיר אמר רבינא לא להקל על דברי תורה אלא להחמיר על דברי תורה יוכתמים עצמן דרבנן: עד שהוא נתון: איבעיא להו מי פליגי רבנן עליה דר"א ברבי צדוק או לא תא שמע יכתם ארוך מצטרף טפינן טפינן אין מצטרפין מני אי רבי אליעזר בר' צדוק למה לי צירוף האמר משוך כל שהוא טמא אלא לאו רבנן שמע מינה פליגי לא לעולם ר' אליעזר ברבי צדוק וכי אמר רבי אליעזר ברבי צדוק בעד אבל בכתם לא ת"ש דאמר רב יהודה אמר שמואל הלכה ברבי אליעזר ברבי צדוק ה הלכה מכלל דפליגי שמע מינה:

הדרן עלך הרואה כתם

הרואה כתם פרק שמיני גדה

גמ.

עין משפט
גד מצוה

בא א (מיי) פי"ט מהל' אסורי צבה' סגג לאוין קול' טושי"ע יו"ד סי' ק' סעי' ח':
בב ב מיי' שם הל' כג סגג שם טושי"ע שם סעי' מה:
ל ג מיי' שם הל' כו טושי"ע שם סעי' כו:
לא ד מיי' שם הל' כז טושי"ע שם סעי' כג:
לב ה מיי' שם הל' כו טושי"ע שם סעי' כו:
לז ו מיי' שם הל' כז טושי"ע שם סעי' כד:
לח ז מיי' שם הל"צ טושי"ע שם סעי' א:
לה ח מיי' שם הל"צ טושי"ע שם סעי' ה:
לו ט מיי' שם הל"צ טושי"ע שם סעי' ח:

תוס' הרא"ש (המשך)

מדלת כגריס של מאכולת לא נשאר בו גריס ועוד הוא דנקט כגריס ועוד לרבותא דר' חנינא נקטי' דאפי' בהכי מטמאה: נתעסקה בכגריס ומצא עליה בכגריס ועוד. גיל דהה"י אם נמצא עליה כשני גריסין מביעאי ליה אי מטמאי לה והא דנקט כגריס ועוד משום דאפי' בכה"ג מספקא ליה דילמא טמאה וה"ה דהוה צעי למיבעי נתעסקה בפחות מכגריס ומצא עליו כגריס ועוד דאי בהא פשיטא ליה שאינה טמאה א"כ לקמן לוקי כה"ג נתעסקה בטומט אין תולה נתעסקה בטמא אפי' עליון המין אין לספק בהם כגון שהוא למעלה מן החגור: ת"ש כתם ארוך מצטרף. לפי מה שרוצה לפשוט מכאן דפליגי לא משמע ליה שיהא שום חילוק בין כתם לעד. ולר' אליעזר בן צדוק משוך כל שהוא טמא אפי' על חלוקה או על גבי הסדן. ולכאורה דשמעתין משמע דכי מסיק דא"כ כי פשיט לקמן מאי לאו צכה"ג לוקמה צשנתעסקה צפחות מכגריס דפשיטא ליה דאינה תולה אלא ודאי צכל ענין צעי: **נמצא עליה מין אחד**. פ"ה מדבר הדומה לכתם כגון שרף או קילור דהא ודאי מעלמא אתא אס דס היא ור"י מפרש נמצא שמונאפה מין אחד למעלה מן החגור תולה זו כמה מיניס שלמטה מן החגור משום שכמו שהעליון ודאי מעלמא אתא כך נאמר צתחתון דמעלמא אתא:

הדרן עלך הרואה כתם

^[1] כתם בס"ד